

LIBERETA'

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

Dodatek k časopisu Sindikata Italijanskih Upokoencev Spi-Cgil Fjk v slovenščini
spicgil.fvg.it

Edizione in sloveno di Liberetà Fvg Anno 29 - Numero 2 - Dicembre 2024 - Reg. Tribunale di Trieste N. 934 del 21/5/96 - Direttore responsabile Antonello Rodio - Stampa: Cronaca Fvg

Zdravje in pokojnine, vladni rezi

**Spi in Cgil proti vladnemu manevru:
darila za utajevalce, drobtinice
za zaposlene in upokoence.
Kdo bo poravnal račun varčevanja?**

Renato Bressan

Deželni vodja Spi Cgil FJK

Prvič 31. oktobra, zatem še 29. novembra: dve sta bili demonstraciji v le mesecu dni, ko je sindikat upokoencev Spi stopil na ulice, najprej v Vidmu, nato pa še v Pordenonu ob splošni stavki, ki sta jo oklicali Cgil in Uil. Demonstrirali smo, da bi se izrekli proti zakonskemu predlogu o proračunu, ki ga je pripravila vlada. Naš »ne« je treba jasno utemeljiti.

Decembra 2023 je tudi italijanska vlada podpisala evropski pakt stabilnosti in rasti, v katerem je določeno, da bodo morale države s prekomernim dolgom slednjega zmanjšati za povprečno 1% letno, če je njihov dolg višji od 90% BDP, in za povprečno 0,5% letno, če bo znašal med 60 in 90% BDP.

Dobro se spominjamo ostrih besed proti evropskemu paktu stabilnosti premierke Giorgie Meloni, ko je še sedela v opoziciji. Evropska komisija je namreč proti Italiji sprožila postopek za ugotavljanje prekrškov zaradi prekomernega dolga, za katerega gre pričakovati zmanjšanje izdatkov za več kot 70 milijard evrov v naslednjih sedmih letih. To pomeni, da bo naša država v prihodnjih letih pod močim gospodarskim in finančnim pritiskom.

K temu gre dodati še vrsto drugih izjemno strogih ukrepov. Ne pozabimo namreč na prispevek k omejevanju izdatkov, ki ga vlada za naslednja tri leta zahteva od krajevnih in deželnih oblasti v višini več kot 4 milijarde evrov, od tega 1,6 milijarde evrov že od leta 2025, pri čemer je treba upoštevati tudi tako imenovano opredelitev investicijskih izdatkov, kar še dodatno zmanjšuje transferje.

Na 2. strani

SE NADALJUJE S 1. STRANI

Zdravje in pokojnine, vladni rezi

Se nadaljuje s 1. strani

Breme rasti davčne obremenitve se bo tako preneslo na občine, ki bodo primorane, če bodo davčna sredstva izčrpana, kot nas je preteklost naučila, močno zmanjšati prispevke za družbo v škodo starejših in šibkejših slojev prebivalstva. Med novostmi, ki jih uvaja vlada, je na primer prodaja pomembnih deležev javnega premoženja, kakršni so družbe Poste Italiane, Eni in Ita.

Obeta se nam postopek prodaje delov države zasebnikom, kar dejansko pomeni prodaja javnega premoženja, ki so ga ustvarili davkoplačevalci s plačevanjem davkov. Dodatni veliki prihranki se obetajo na šolskem področju, kjer je predvideno zmanjšanje zaposlenih, se pravi 5660 učiteljev in profesorjev, katerim gre prišteti še 2174 delovnih mest za administrativno, tehnično in podporno osebje (ATA).

Kar se zdravstva tiče načrtovani porast izdatkov spet ne bo kril inflacijskih posledic, kar bo privedlo k dodatnemu zmanjšanju financiranja nacionalne zdravstvene

službe, in sicer od 6,3 odstotka na 6,2 odstotka BDP v prihodnjih letih, medtem ko znaša povprečje Organizacije za evropsko gospodarsko sodelovanje 6,9 odstotka. Tako se nadaljuje vertikalno nazadovanje javne zdravstvene službe v korist zasebnikom, ki je 4,5 milijona Italijanov obsodilo na pomanjkanje oskrbe.

Z davčnega vidika se kot novost obeta zmanjšanje davčne obremenitve za zaposlene, ki so jo že doživeli z Draghijevo vlado. Na splošno znašajo stroški tega ukrepa vključno s 5 odstotnim znižanjem dodatkov za produktivnost približno 17 milijard evrov. Te stroške bi morali kriti s sredstvi nacionalnega sklada za zmanjšanje davčnega bremena, ki bi ga napajal spontan pristop k davčnemu konkordatu s samozaposlenimi delavci.

Zgodovina nas uči, da kdor utajuje, bo to počenjal še naprej – s konkordatom ali brez njega in brez učinkovitih sistemov za preverjanje in sankcioniranje, ne bo šlo. Ministrstvo za ekonomijo in finance že napoveduje, da se je leta 2023 predvidenih 10 milijard dodatnih prihodkov od prostovoljnega preverjanja zmanjšalo na 2 milijardi, tako da jih danes manjka vsaj 15. Morda ni naroče, če navedemo podatek, ki ga je objavil zavod Istat o utajenem gospodarstvu, ki znaša 208 milijard evrov. Glede zvišanja pokojnin pa je vlada to vprašanje prepustila odločitvam parlamenta. Jasno je, da so protestne pobude Spi in Cgil vlado

OBLJUBE

Izboljšali bomo postavke evropskega pakta za stabilnost

Poostri bomo boj proti davčnim utajam; zakonitost bo vodilo vladnih ukrepov

Šola in univerza bodo v središču vladnih ukrepov

Bistveno se bodo povišale plače učiteljev in šolskega osebja

Odpravili bomo zakon Fornero

Podprli bomo občine pri zagovarjanju storitev za družine

Starejše je treba podpreti, saj predstavljajo naše korenine in našo zgodovino

Zdravstvenemu osebju, ki je med pandemijo rešilo na tisoče življenj, naj gre naša zahvala

REALNOST

Poslabšanje razmer. Izdatke bomo morali zmanjšati za 10 milijard letno za naslednjih sedem let

Dvoletni proračunski sporazum: višji prihodki ne bodo, kljub dogovoru z agencijo za javne prihodke, obdavčeni

Izgubili bomo 7000 delovnih mest

Pričakovano povišanje za 5,8 odstotka ob 18-odstotni kumulativni inflaciji.

Potrjena in poslabšana

Zmanjšanje sredstev v višini 4 milijard evrov za občine in dežele

Krčenje sredstev v višini 10 milijard evrov za pokojnine

Izdatki za zdravstvo so leta 2022 znašali 6,8 odstotka BDP. Leta 2023 so se zmanjšali na 6,2 odstotka, po napovedih bodo leta 2027 znašali 5,9 odstotka

privedle do tega, da si ne prevzame odgovornosti za nadaljnje krčenje dviga pokojnin. Opozoriti velja, da je samodejna izravnava mehanizem, ki omogoča, da se višina pokojnin vsako leto prilagodi rasti življenjskih stroškov, da se ohrani njihova realna kupna moč. Gre za načelo, glede katerega je že leta 2010 ustavno sodišče izrazilo pozitivno mnenje.

V letih 2023 in 2024 je uvedba diferenciranih dohodninskih lestvic privedla do izgube inflacijske povrnitve za pokojnine, zato zahtevamo, naj se pokojnin ne znižuje več pač pa naj se vsaj delno upokojencem povrne kar jim je bilo odvzeto. Vlade žal prepogosto pozabljajo, da pokojnine niso darilo, pač pa plače nekdanjih zaposlenih in samo-

Na teh fotografijah in na posnetkih na dnu strani je nekaj utrinkov z demonstracij v Pordenonu ob splošni stavki 29. novembra.

zaposlenih, ki so prispevke plačevali dolgo let. Med letoma 2023 in 2024 se je zaradi krčenja pokojnin v državni blagajni zbralo preko 10 milijard evrov prihrankov. Samo leta 2024 se je upokojujencem v FJK pokojnina zmanjšala za več kot 172 milijonov evrov. Ne govorimo o najbogatejših pokojninah, pač pa o tistih v višini 1650 evrov neto mesečno, kar je - kot smo dejali - posledica več kot 40 let dela, ko je vsak plačeval davke in prispevke.

Zato mora biti pokojnina, tako kot plača delavca,

sorazmerna količini in kakovosti njegovega dela ter ob upokojitvi prilagojena spremembam kupne moči. To je okvir, ki se napoveduje in ga ne sprejemamo. Zato se bomo v prihodnjih mesecih še naprej borili za spremembo vladnega manevra, za katerega so značilni rezi, spodbijanje davčne utaje, omejevanje javnega posredovanja, siromašenje šibkejših in nikakršno spodbijanje rasti, ki bi jo življenjsko potrebovali.

Renato Bressan
Deželni vodja Spi Cgil FJK

MICHELE PIGA, DEŽELNI SEKRETAR CGIL FJK,
POJASNJUJE RAZLOGE ZA STAVKO

»Delavcem in upokojujencem samo drobtinice«

Le drobtinice za delavce in upokojujence, nobenih dodatnih sredstev za javno zdravstvo in šolstvo, nobene prave industrijske politike ali naložb v ponovni zagon proizvodnje. To so razlogi, ki so privedli do splošne stavke sindikatov Cgil in Uil, ki so 29. novembra stopili na ulice v Furlaniji - Julijski krajini, da bi zahtevali spremembe vladnih finančnih manevrov. »Protest izraža naše globoko nestrinjanje z vladnim predlogom zakona o proračunu, ki je povsem razočaral in v katerem ni pravih odgovorov na glavna vprašanja glede obdavčitve, boja proti prekarnosti, naložb v javno zdravstvo in šolstvo ter ponovnega zagona industrijskih politik ob vse bolj zaskrbljujočih znakih težav, ki prežijo na naš proizvodni sektor, zlasti na območjih, ki so najbolj izpostavljeni nemški krizi, kot

je naša dežela,« je pojasnil Michele Piga (na fotografiji), deželni sekretar sindikata Cgil za Furlanijo - Julijsko krajino.

Kritike se nanašajo na potrditev zmanjšanja revalorizacije pokojnin, na norečevanje z mesečim povišanjem minimalne plače za tri evre in na odsotnost novih ukrepov v podporo dohodkom zaposlenih. »Potrditev znižanja davčne obremenitve – tako Piga – je daleč pod sindikalnim minimumom glede zaščite plač, ki jih je tako v zasebnem kot javnem sektorju zdesetkala inflacija. Popolnoma nezadostno je tudi financiranje državnega zdravstvenega sklada, ki bo v naslednjih petih letih še naprej raslo manj kot bruto domači proizvod, s čimer se bodo še dalje zaostrile razmere, zaradi katerih že zdaj bežijo zdravniki in medicinske sestre, 10 odstotkov državljanov pa se odpoveduje zdravljenju, med katerimi je daleč največ starejših (kar 24 odstotkov). Primanjkuje denarja? Vlada bi ga lahko dobila z obdavčitvijo dodatnih dobičkov bank, obdavčitvijo velikih premoženj in okrepitevjo boja proti davčnim utajevalcem, ki pa jih je namesto tega nagradila s še eno poravnavo.«

Nasilje nad ženskami, Cgil v akciji: »Predvsem je to kulturna bitka«

»Zakoni so postali strožji, vendar očitno pe vedno ne zadostujejo: sindikat Cgil je vselej trdil, da je logika kaznovanja z bojem, ki deluje le na kazenski ravni, obsojena na neuspeh.« Tako je ob 25. novembru, mednarodnem dnevu boja proti nasilju nad ženskami, pojasnila Daniela Duz, vodja oddelka za politike enakosti spolov in enakih možnosti pri Cgil FJK.

KULTURNI BOJ »Da bi spremenili trend,« je v svojem zapisu zabeležila Duz, »je potrebna resnična kul-

► **Ob 25. novembru so po vsej deželi potekali številni dogodki**

turna sprememba, ki bo ženskam omogočila polno udeležbo na trgu dela, zlasti v kakovostnem smislu, z zmanjšanjem razlike v plačah med spoloma, zagotavljanjem popolne ekonomske avtonomije, spodbijanjem enakih možnosti na poklicni poti in odvzemanjem izključne odgovornosti

žensk za družinske obremenitve.« To je izziv, ki vključuje tudi šole in univerze: »Izobraževalni ukrepi niso nikoli nevtralni: vanje morajo biti vključeni vsi, začevši z mlajšimi generacijami. Šola in univerza imata v tem smislu veliko odgovornost, saj lahko z izobraževanjem prispevata k rušenju spolnih stereotipov, ki imajo odločilno težo pri diskriminaciji žensk, in nudita vsa orodja za kritično analizo realnosti. Uvajanje strukturnih programov izobraževanja o odnosih med spoloma in čustve-

nosti v šole že od mladih let je danes zaradi sprememb, povezanih z digitalizacijo, še toliko bolj nujno.«

DOGODKI Neenakost in diskriminacija na podlagi spola sta po mnenju Cgil »rezultat družbenih in kulturnih navad, zato ju je mogoče, predvsem pa treba premagati.« To je prepričanje, ki je bilo rdeča nit dogodkov, ki so v deželi potekali ob 25. novembru. V Vidmu je bila na delavski zbornici prireditev z naslovom Spoznati, razumeti in se boriti proti pojavu, ki

se ne zmanjšuje, v kateri so sodelovali raziskovalci, pravniki, psihiatri in politiki. V Trstu je potekal seminar na temo finančnega izobraževanja in družinskega proračuna. V Trziču je zaživelo srečanje o nasilju na podlagi spola med ženskami, delegatkami, članicami in gostjami, ki se ga je udeležilo tudi združenje Da donna a donna.

V Pordenonu je pobuda potekala 1. decembra v kinodvorani Cinemazero s projekcijo dokumentarnega filma in predstavitevjo knjige.

Mir je kot ura, ki nikoli ne odbije

► *Bližamo se že tretjemu vojnemu božiču; v Ukrajini in tudi v Gazi še naprej umirajo ljudje. Prekinitev oboroževalne tekme je edina rešitev*

Zdaj je čas za mir. Žal je to lahko le poziv, čeprav ga je skupaj s Cgil 26. oktobra delilo več deset tisoč ljudi, ki so se zbrali na državni demonstraciji v Rimu in na tistih, ki so istočasno potekale v Milanu, Turinu, Firencah, Bariju, Cagliariju in Palermu, za prekinitev ognja v Gazi, na Bližnjem vzhodu, v Ukrajini in v vseh oboroženih spopadih po svetu.

Od tega dne je minil že poldrugi mesec, svet pa drsi proti novemu vojnemu božiču: vojna divja med Rusijo in Ukrajino že skoraj tri leta, ne da bi vpletena naroda, pa niti Evropa in svet uspeli najti alternativo zaostrovanju. Zaostrovanju, ki ga je še poslabšala jedrska grožnja, s katero vedno znova straši Putin. Več kot 1,2 milijona

Rusov in Ukrajincev je po podatkih časopisa Wall Street Journal umrlo ali bilo ranjenih od začetka ruske invazije februarja 2022. Več kot 40.000 mrtvih in 100.000 ranjenih, večinoma civilistov, pa je rezultat 14 mesecev trajajoče vojne v

Gazi, kjer je stanje s humanitarnega vidika vsak dan bolj tragično, kjer je že več deset tisoč do tal zrušenih domov, kjer primanjkuje hrane, vode, svetlobe, ogrevanja, bolnišnic in šol, kjer nenehno grozijo bombni napadi.

Tudi tam ni videti znakov premirja, pravzaprav nasprotno. Napetost narašča tudi na Zahodnem bregu in konflikt se je zaskrbljujoče razširil tudi na Libanon, Sirijo, Jemen in tako močno povečal še spopad med Izraelom in Iranom, da se je že nekajkrat zgodilo, da je bil izpostavljen napadom (z obeh strani) celo sedež misije Unifil v južnem Libanonu, kjer med drugim deluje več kot tisoč italijanskih vojakov.

Tega je kriva logika obo-

Ena od demonstracij 26. oktobra (Foto Collettiva.it)

roževanja in višanje vojaških stroškov, se pravi edina strategija, s katero sta se Evropa in svet dejansko uspela zoperstaviti zločinskemu Putinovemu napadu, ne da bi k temu prispevali, tako na ukrajinski kot na bližnjevzhodni fronti k oblikovanju izhoda, ki bi temeljil na diplomaciji.

Nič boljšega ni onkraj oceana, kjer so novi scenariji, ki jih je odprla Trumpova zmaga na predsedniških volitvah 4. novembra, zaskrbljujoči. V luči svoje vrnitve v Belo hišo je populistični tajkun obljubil, da si bo prizadeval za prekinitev konfliktov: po katerih poteh bo zasledoval ta cilj, je težko

reči. Njegov izolacionistični pogled na Združene države bi lahko pomenil prekinitev vključevanja v zunanjo politiko, vendar ni mogoče pri tem spregledati odnosa med ameriško desnico in vojaško industrijo, pa tudi ne Trumpove brezpogojne podpore Izraelu, saj ni nikoli v preteklosti izrazil naklonjenosti palestinskemu vprašanju v luči koncepta »dva naroda, dve državi«, za katero se zdi, da je edini možni način za odprtje poti dialoga in miru med Izraelci in Palestinci, ob podpori ZN in mednarodne skupnosti, ki mora zahtevati spoštovanje človekovih pravic in mednarodnega prava.

Pozor na prevare

► *Goljufije, tatvine in izsiljevanja: preplah narašča*

Lažne prometne nesreče, vnuki ali sorodniki v nevarnosti, operaterji v uniformah ali domnevni tehniki, ki pozvonijo na domača vrata, »nepoznane« prijateljice, ki vas ustavijo na ulici in objamejo, telefonski prodajalci, ki ponujajo police ali zelo ugodne pogodbe, opozorila o sumljivih plačilih z vašo kreditno kartico. Našteli smo le nekaj najpogostejših oblik prevar, katerih smo lahko vsakodnevno žrtve, ko odgovorimo na telefon, dvignemo domofon, se sprehajamo po ulici ali preverjamo elektronsko pošto. Če jih znamo prepoznati, je to prva zaščita pred kriminalno domišljijo tatov in goljufov, ki si

za tarčo največkrat izberejo osamljene, čustveno šibke ali tiste, ki se s težavo premikajo v večkrat sovražnem svetu interneta ali spletnih plačil. Iz tega izhaja, da so starejši in upokoјenci žal najpogostejše tarče prevar in goljufij, ki ob finančni škodi povzročijo v žrtvah tudi hude psihološke in čustvene posledice.

Alarm je vsakodnevni, krepijo pa ga tudi opozorila policije, državnega tožilstva ter javnih in zasebnih organov, ki zagotavljajo spletne storitve (zavod Inps ali banke na primer), saj jih goljufi pogosto uporabljajo kot vabo preko lažnih spletnih strani ali storitev ravno tako lažnih

klicnih centrov. Na tej strani opisujemo nekatere najbolj razširjene prevare. Različne uporabljene tehnike, ki pa imajo isti cilj – krajo ali izsiljevanje denarja in dragočnosti, krajo občutljivih podatkov, kot so bančni podatki, kode plačilnih kartic, gesla za dostop do spletnih strani in storitev. Nekaj dobrih nasvetov, ki rav pridejo za vse primere? Nikoli ne sporočajte svojih podatkov po telefonu, ne verjemite nikomur, ki zahteva denar ali dragocene predmete, nikoli ne odpirajte vrat nikomur, ki vas prepričuje, da mora preveriti števec vode ali plina, nikoli ne odpirajte elektronskih sporočil, ki vas opozar-

jajo na nesporazume glede plačil ali možnosti nagrad in povračil, saj gre za prave

trojanske konje, ki ogrožajo varnost računalnikov in pametnih telefonov.